

Liikenne- ja viestintäministeriö

PL 31

00023 VALTIONEUVOSTO

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö LVM/1996/13/2015

Lausunto koskien luonnosta valtioneuvoston periaatepäätökseksi datan hyödyntämisestä liiketoiminnassa

Toteamme seuraavaa:

Näin tärkeän strategian soisi olevan valmisteltu huolella. Nyt kommentoitu luonnos on rakenteellisesti sekava ja paikoin huonoa suomen kieltä. Keskeisten termien määrittely ja kohderyhmien (julkishallinto, yritykset, yksityiset henkilöt) suhteet ja vastuut ovat puutteellisia. Tietosuojan tärkeyden takia on ehdottoman tärkeää, että tekstiä selkeytetään sen osalta, mitä on massatieto, henkilön (yksilön, itsen) tieto (mydata) ja henkilötieto.

Eräitä huomioita:

Tiivistelmä: Tuleeko riittävästi ilmi, että big dataa hyödynnetään ja aloitetaan vasta kokeiluja mydataan liittyen? Miten näiden tietotyyppien keskinäistä suhdetta halutaan käsitellä, jää epäselväksi. Huonot ja epäselvät termit, virkerakenteet ja ilmaisut tekevät asiakirjasta vaikeasti ymmärrettävän. Kohdeyleisössä on varmaan myös niitä, jotka eivät ole alan ammattilaisia (kuten mydatan omistajat), joiden pitäisi pystyä ymmärtämään selvästi valtioneuvoston periaatepäätöksen linjaukset. Esimerkkejä: "pultonkaula kasvulle", "tietojen hyödyntäminen käyttäjälähtöisesti" (yritys vai yksilö, datan omistaja).

Strategiset tavoitteet: Kapulakielen ja termien selkiyttämistä tarvitaan. Esimerkkejä: "huipputasoinen", "tehtäviä voidaan dataperusteisesti hoitaa markkinaperusteisesti".

Tavoite 1: Koko kappaleen sanoman erinomaisuus jää kapulakielen ymmärtämättömyyden jalkoihin. Esimerkki: "dataperusteinen johtaminen" (tiedolla johtaminen?).

Tavoite 2: Mitä tarkoittaa "vastavuoroisuuden periaate"? Voiko julkinen hallinto saada yksityisten tietoja muuten kuin vapaaehtoisesti tai lakiin perustuen? Mitä on tosiasiallisesti "julkisen ja yksityisen yhteistyö"?

Tavoite 4: Miten ihmiskeskeinen data ja henkilötiedot eroavat käsitteinä toisistaan? Tämän kappaleen tavoitteen edistämiseksi kuvatut tehtävät toimet ovat tärkeitä, mutta kärsivät kapulakielestä.

Taustaa: Jos tämä kappale käsittelee taustoja, niin sen pitäisi olla aikaisemmin tiivistelmän jälkeen. Kappale sisältää keskeisiä termejä, jotka pitäisi avata ja sitten käyttää järjestelmällisesti ja yhdenmukaisesti koko periaatepäätöksessä. Selittämättömiä termejä ja kapulakieltä: "WEF", "FTC", "osaamisen riittävyys rajoittaa kasvua", "informaatioasymmetria" ja "datan hyödyntäminen nähdään uudistajana" (siis henkilönä) olkoon esimerkkeinä. Läpi koko tekstin esiintyy vain toteamuksia, mutta niitä ei perustella. Tietosuoja-asetus on uusi säädös, ei säädöksen uudistus.

Taloudellinen merkitys: Mitä on datatalous, määritelmä? Mikä ero on EU28 ja EU23 mailla? Tässä voisi käsitellä myös kustannuksia, joita mahdollisesti syntyy datan avaamisen alkuvaiheissa erityisesti julkishallinnolle.

Valtioneuvoston linjaukset ja toimenpiteet: Periaatepäätöksen keskeisin sisältö, jonka pitää olla selkeää suomea, konkreettista ja yksiselitteistä ja jossa sanotaan kuka tekee mitä, vastuut määritellään ilman passiivimuotoja. Lainsäädäntö ("otetaan käyttöön kokeilulakeja") ei voi olla kokeilukenttä vaikka sillä voidaan tukea kokeilukulttuuria.

Osastonjohtaja

Riskienhallintapäällikkö

Erik Semenius

Juha Kalander